

Otázka: Význam zeleně v sadovnické tvorbě

Předmět: Pěstování rostlin

Přidal(a): [katkachar<>seznam.cz](#)

Sadovnická tvorba

- Zahrnuje plánování a vytváření větších i menších celků zeleně, parků i předzahrádek podle obecně přijímaných pravidel, za pomoci různých materiálů, úprav terénu, porostu, dekorací a stavebních prací.
- Význam zeleně je dominantní

Charakteristika zeleně:

- z hlediska estetického působení je velké bohatství tvarů, velikostí, barev a neustálá proměnlivost. Zeleň stejně jako pozemní stavby má schopnost a ambice vytvářet prostor. Na rozdíl od staveb prochází vegetační prvky v čase zásadními změnami, s čím je při zakládání počítat.

Důležité základní funkce zeleně:

MIKROKLIMATICKÝ VÝZNAM

- Vegetace přímo ovlivňuje klimatické činitele a snižuje negativní důsledky prostředí.
- Rostliny působí na **teplotu vzduchu** – brání přehřání půdy a mírní tepelné výkyvy. Ve větších porostech v létě teplota až o 3,5 C nižší než ve volném prostranství. V noci-

zabraňuje rychlému vypařování a ztrátám tepla.

- Rostliny ovlivňuje **koloběh vody** v přírodě, že jej zpomalují, umožňují dokonalejší zasakování vody do půdy a účinnější transpiraci zvyšuje vlhkost vzduchu. Vlhčí vzduch vyvolává- příjemný pocit.
- **Proděnění vzduchu**- Vhodné umístění pásy dřevin zmírňující nežádoucí horizontální proděnění vzduchu- větry. Jsou polopropustné, ovlivňují rychlost větru na vzdálenost rovnající se asi patnáctinásobku jejich výšky. Útvary zeleně mají vliv i na vertikální proudění a jím vyvolanou výměnu vzduchu s prostory zástavby. Ve dne klesá relativní chladnější vzduch uvnitř porostů k zemi a vytlačuje teplejší do stran. V noci pohyb obrácený.

HYGIENICKÝ VÝZNAM

- Zeleň působí příznivě na jakost vzduchu. Zelené rostliny spotřebovávají při fotosyntéze velké množství oxidu uhličitého a vracejí do ovzduší kyslík- potřebná pro život. Zbavují vzduch škodlivých plynů a různých prachů apod. Silnější koncentrace působí na rostlinu škodlivě.
- Mnoho rostlin vylučuje látky, **snižující množství mikroorganismů** v ovzduší. Jsou to estery, silice pryskyřice, terpeny a zvláště fotoncidy. Nejúčinnější rostliny: jehličnany a listnáče (ořešáky, hrušně, hlohy, lípy,...). Souvisí s nimi i odpuzování hmyzu. Porosty taky snižují taky radioaktivitu.
- Na účinnost ovzduší má vliv **protiprašná funkce**. Porost působí jako filtr. Částičky prachu se usazují na listech a srážkami jsou splavovány do půdy. Největší účinek mají různě vysoké porosty dřevin kombinované s trávnickovou plochou.
- Zdravotně významný je vliv zeleně na **snižování hlučnosti**. Zvukové vlny se při průchodu hustším, ale částečně propustnými překážkami mnohonásobně tříští a jejich účinek se zmírňuje. Nejúčinnější jsou výsadby umístěné co nejbližší zdrojům hluku. Dokonalý účinek mají jen dostatečně široké pásy z vyšších a nižších dřevin. U opadavých listnáčů se protihlukový účinek značně snižuje v době vegetačního klidu. Při nedostatečném prostoru nebo vyšší úrovni hluku se musí budovat technické protihlukové clony.

PSYCHICKÝ A REKREAČNÍ VÝZNAM

- Dnešní doba zatěžuje nervovou soustavu člověka a ohrožuje tak přímo jeho zdraví.

V zeleni nachází protiváhu, klid a uspokojení. Na smysly působí příjemný pocit ze zdravého a mikroklimaticky zlepšeného prostředí.

- Mnoho činitelů jako je zelená barva, světlo a stín, barevnost a proměnlivost scénérii, šumění listů a vody, zpěv ptactva apod. To uklidňuje nervovou soustavu a působí jako regenerace duševních i fyzických sil. Působí pro aktivní i pasivní odpočinek.

ESTETICKÝ A KULTURNÍ VÝZNAM

- Funkce upravených ploch je velmi významná především na území sídelních celků. Současná architektonická tvorba počítá se zelení jako s důležitým kompozičním prvkem. Spoluvytváří prostor a člení plochu. Doplnuje a zvýrazňuje stavby, zakrývá nedostatky a začleňuje technická díla, vesnice a města do krajiny.
- Upravené prostředí má značný výchovný vliv. Člověk v něm třebí svůj vkus, učí se pořádku a kázně a rozvíjí svůj vztah k přírodě.

HOSPODÁŘSKÝ (EKONOMICKÝ) VÝZNAM

- Krajinná zeleň – lesy, remízky, větrolamy, stromořadí i jednotlivé stromy – má nedozírný význam hospodářské nejen svou dřevní hmotou ale též jako klimatická činitel, vodohospodářství, půdotvorný, protierozní, umožňuje život zvěři, ptactvu atd.
- Zeleň v sídlech má přímý ekonomický význam malý, někdy téměř zanedbatelný a naopak s údržbou těchto objektů jsou spojené značné náklady. Hospodářský význam se uvádí účinek protipožární, izolační, přistiňování objektů apod.